

[Bjørn Poulsen]

Dette understreges yderligere af, at nogle enkelte, fortrinsvis socialistiske, u-lande så tydeligt har vist, at de ved at vælge en anden udviklingsstrategi end den af den vestlige verden ordinerede har opnået langt større fremskridt i kampen mod massefattigdommen. I de lande udryddes analfabetismen, dér afskaffes arbejdsløsheden og bolignøden, dér forbedres sundheds- og ernæringstilstanden, dér udvikles både landbruget og industrien, og ikke mindst inddrages dér hele befolkningen aktivt i udviklingsprocesserne.

Hele denne udvikling førte til, at u-landene rejste kravet om en ny økonomisk verdensorden. De vil nu for alvor gøre op med den dem meget påtvungne rolle i den internationale arbejdsdeling som leverandører af billige råvarer og billig arbejdskraft. Og selv om de har frigjort sig fra kolonihærdømmet, er de fortsat bundet i et ensidigt økonomisk afhængighedsforhold til de gamle kolonimagter i den vestlige verden, der hindrer deres fulde sociale, økonomiske og politiske frigørelse. Det er i dette perspektiv, den danske u-landsbistand og øvrige politik over for u-landene må diskuteres.

Som nævnt er u-landene efterhånden kommet til den erkendelse, at den herskende økonomiske og politiske verdensorden har spillet fallit, fordi det ikke er lykkedes at skabe anstændige levevilkår for det store flertal af verdens befolkning. Samtidig bliver det mere og mere klart, at finansiel og faglig udviklingsbistand alene, uanset størrelsen heraf, ikke i sig selv kan løse u-landenes alvorlige sociale og økonomiske problemer. Derfor rettes der da også både fra kredse i u-lande og i i-lande en voksende kritik mod den eksisterende verdensorden og de enkelte bistandsprojekter, der ofte kun i ringe grad bidrager til de ændringer af de politiske, sociale og økonomiske strukturer både nationalt og internationalt, der er nødvendige, hvis udviklingens onde cirkel skal brydes.

Der er alt for mange eksempler på bistand, især fra de gamle kolonimagter og USA, der dækker over en fortsat udbygning af u-landene og en cementering af deres afhængighed. Dertil kommer, at en række u-lande ikke selv har ført en udviklingspolitik til gavn for den brede befolkning.

Kravet om en ny international økonomisk orden må i en række tilfælde følges op af en ny national økonomisk orden, der tilgodeser

befolkningens behov. Dette bør imidlertid ikke føre til en afstandtagen fra enhver form for udviklingsbistand til de fattige lande. Tværtimod er der brug for et konkret konstruktivt arbejde, der kan dreje den danske bistandspolitik over i en for u-landene og deres befolkninger så gunstig retning som muligt, og som kan fjerne de mest uheldige og negative sider ved bistanden.

Det letteste ville naturligvis være at lægge armene over kors og undlade at tage del i udformningen af den danske bistandspolitik på det nuværende samfunds præmisser. Men den form for solidaritet er der ingen der kan leve af, og der er behov for bistand især til de allerfattigste u-lande uden særlige råstoffer, hvis de lande skal opnå blot en beskedent økonomisk fremgang og bedre materielle levevilkår for befolkningen.

Der må imidlertid opstilles en klar politisk, social og økonomisk målsætning for den danske u-landsbistand. Politisk set bør den danske bistand have som sigte at mindske u-landenes ensidige økonomiske og politiske afhængighed af den vestlige verden og bidrage til, at de kan gennemføre en selvstændig udvikling i overensstemmelse med deres egne befolkningers ønsker og behov. Det kan bl. a. gøres ved at afbinde de danske statslån til u-landene, således at de frit kan anvendes til indkøb af udstyr og tjenesteydelser, hvor det er mest hensigtsmæssigt og billigst, i stedet for at være bundet til indkøb hos os. Dette ville også kunne bidrage til at bryde u-landenes teknologiske afhængighed af de rige lande.

I denne forbindelse må der ses kritisk på statsstøtten til private danske virksomheders investeringer i u-landene, selv om denne ikke medregnes i den officielle danske udviklingsbistand. Det siger sig selv, at disse investeringer er foretaget ud fra et rent profitmotiv hos virksomhederne og derfor kan være mere til skade end til gavn for de pågældende lande, der ofte står svagt over for de udenlandske selskaber, især de multinationale.

Socialt set må der lægges vægt på, at bistanden først og fremmest kommer de fattigste befolkningsgrupper i u-landene til gode. Massefattigdommen må angribes direkte gennem udvikling af de forarmede landdistrikter, sanering af byernes slumkvarterer, oprettelse af nye arbejdspladser, udbredelse af relevante undervisnings- og sundhedspro-